بخشی از تجربه ما در زمینه آموزش کامل کاشت بلوط و نگهداری از آن

در طی سالیان اخیر نظاره گر نابودی درختان بلوط زاگرس بخصوص بر اثر خشکسالی و هجوم ریزگردها بودم. درختانی که خاطرات دوران کودکی زیادی از آنها داشتم. با حسرت به این فکر می کردم حالا که نمی توان برای جلوگیری از خشک شدن آنها کاری کرد. چگونه می توان درختان جدیدی جایگزین آنها کرد.

با جستجو در اینترنت و تماس با افرادی که سالهاست درخت بلوط می کارند و به طبیعت هدیه می کنند بسیار امیداور شده بودم اما مشکل بزرگی سر راهم بود. از اکثر افرادی که پرسیدم یا مقالاتی که در این زمینه خوانده ام می گفتند که درخت بلوط در یکی دو سال اول آب نیاز دارد. با توجه به دور بودن جنگل های بلوط از محل کار و زندگی آبیاری آنها برای من سخت بود. آن هم در گرمای تابستان خوزستان که دمای هوا در این مناطق بعضی روزها به 50 درجه می رسد.

با توجه به تجربه زندگی در این مناطق، دیده بودم که جوانه درخت کلخنگ از دوستان و همسایه های قدیمی بلوط در این مناطق رشد کرده و به یک درخت بزرگ تبدیل شده، بدون آنکه آبیاری شود. به این نتیجه رسیدم که شاید بلوط هم بتواند بدون آب رشد کند!

بالاخره بعد از بررسی های فراوان تصمیم گرفتم که برای آزمایش و تجربه هم که شده یک سال به کوه بروم و درخت بلوط بکارم. با توجه به شرایط آب و هوایی شمال شرق خوزستان مثل باغ ملک، ما اواخر پاییز را برای بلوط کاری انتخاب کردیم. و با جمعی از دوستان به کوه رفتیم و برای آزمایش حدود 100 تا درخت بلوط کاشتیم.

نیمه فصل بهار و اوایل فصل تابستان به آنها سر زدم دیدم که بسیار سرسبز و قشنگ به زندگی ادامه می دهند. خیلی به آینده آنها امیدوار شدم چرا که می دانستم این درختان دو ماه از فصل بهار که دمای هوا نیز گرم هست را بدون آب سپری کرده اند. پس حتما از این تابستان سخت و سوزان را نیز پشت سر می گذارند. تا اینکه اوایل فصل پاییز به آنها سر زدم. دیدم که حتی یک مورد از آنها خشک نشده بود و بعضی از آنها حدود 25 سانت رشد کرده بودند.

آنجا بود که به این نتیجه رسیدم بلوط می تواند بدون آب هم رشد کند. حتی در منطقه بسیار گرم و خشکی مثل باغ ملک در شرق خوزستان. و اینجا بود که تصمیم گرفتم هر سال به کاشت بلوط بپردازم.و الان بیش از 4 سال هست که درخت بلوط می کارم. هر چند در مراحل آزمایشی هست در این چهار سال نکات زیادی درباره درخت بلوط و روش های نگهداری از آن یاد گرفته ام که در این مقاله آموزش با شما به اشتراک می گذاریم. تا بتوانید در منطقه محل زندگی خود درخت بلوط یا کلخنگ و بنه بکارید. و علاوه بر حفظ جنگل های ایران هر سال بر وسعت آن بیفزائید.

هر آنچه قبل از کاشت بلوط باید بدانید!

قبل از کاشتن درخت بلوط نکاتی هست که باید مد نظر داشته باشید سختی های این کار را در نظر بگیرید. مراقبت و نگهداری از آن برای بیش از 10 سال تا به درختی بزرگ تبدیل شود.

کاشتن درخت بلوط بدون در نظر گرفتن آینده و نگهداری از آن مثل درست کردن فرزند بدون تربیت و رسیدگی به آن هست. باید بدانید که بلوط هم مثل فرزند نیاز به محافظت دارد. بلوط دشمان بزرگی دارد. انسان، گرما، خشکسالی و از همه مهمتر دام!

فقط کاشتن ملاک نیست می توان در یک سال میلیون ها درخت بلوط در منطقه اطراف خود بکارید. مسئله اصلی نگهداری از آنهاست. که چطور بتوانید از نابودی آنها توسط حیواناتی مثل بز و گوسفند جلوگیری کرده. افراد و گروه های زیادی هستند که به صورت خود جودش یا از روی احساسات و بنا به مسائلی سالیانه هزاران درخت بلوط می کارند. و آنها را در طبیعت به حال خود رها می کنند. خروجی آن چندتا عکس یادگیری و نمایشی هست. بدون آنکه به فکر آینده و نگهداری از آنها باشند. فقط کاشتن ملاک نیست ملاک کمک به آنها برای تبدیل شدن به درخت بزرگی برای آینده است.

متاسفانه پروژه های محیط زیست در کشور ما تحت تفکر کوتاه مدت و پیمانکاری به سرانجام نمی رسد. چرا که ایرانی ها کمتر اهل برنامه ریزی بلند مدت و انجام کاری برای آینده دور هستیم. بیشتر به فکر پروژه های کوتاه مدت برای نمایش هستیم بیش از آنکه به فکر نتیجه کار باشیم به فکر نمایش و دیده شدن هستیم! تفکری که اصلا در محیط زیست بخوص کاشتن درختانی مثل بلوط که روند رشد کندی دارند کارساز نیست.

اگر علاقمند به درختکاری هستید یا تصمیم گرفته اید که در آینده چنین کاری انجام دهید تا انتهای این مقاله با ما همراه باشید.

1.انتخاب بهترین مکان برای کاشتن درخت بلوط:

سعی کنید جایی را برای کاشتن بلوط انتخاب کنید که زمین کشاورزی نباشد یا زمینی نباشد که مورد مناقشه باشد. مناطق کوهستانی دور از دسترس مردم بهترین جا برای کاشت بلوط هستند یا مناطق اطراف روستای محل زندگی.
همچنین جایی را برای کاشتن بلوط انتخاب کنید که سنگ اطراف آن باشد بتوانید حصار سنگی برای بلوط ایجاد کنید. و گرنه به محض جوانه زدن دام آنها رو می خورد.

2. بهترین زمان برای کاشتن درخت بلوط:

اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل زمستان بهترین زمان برای کاشتن درخت بلوط هست. مناطق که دمای هوا در آنها گرم هست. فصل گرما از فروردین شروع می شود. مثل کوه های زاگرس در شمال خوزستان بهتر است که کاشتن بلوط در آذر ماه انجام شود. چرا که تا آن موقع بلوط رشد کند و خوب ریشه درست کند. تا در برابر گرمای بهار و تابستان مقاوم بماند. حتی اگر روز بارانی را برای کاشتن بلوط انتخاب کنید بسیار لذت بخش هست.

3. انتخاب افراد علاقمند به طبیعت:

با هر کسی برای این کار اقدام نکنید. افرادی را انتخاب کنید که واقعا عاشق طبیعت باشند عاشق سرزمین ایران باشند. نسبت به جهان هستی درک بالایی داشته باشند. بدانند که درخت کاشتن چه اثراد مثبتی دارد. در برابر نعمت های خداوند و زیبایی های این جهان احساس مسئولیت کنند. افرادی را انتخاب کنید که در فصل تابستان یا سالهای بعد برای بالا بردن حصار سنگی یا ساخت محافظ درخت بلوط همکاری کنند. چرا که بلوط به مرور زمان که بزرگتر شد باید حصار و محافظ آن را نیز بلند تر گردد تا دام آنها را نخورد. درباره راهی که می روید شرایط و سختی های آن با آنها صحبت کنید.

در یک کلام بدانید این راهی که می روید هیچ خبری از پست و مقام، دکل نفتی، دوربین صدا و سیما نیست!

اینجا فقط عشق به طبیعت و جهان هستی ملاک هست. آدمایی که درخت می کارند قلب دیگری دارند!

مراحل کاشت بلوط

1. انتخاب بذر درخت بلوط:

قبل از کاشت بلوط بهترین بذر ها یا بلوط را انتخاب کنید. سعی کنید درشت باشد رسیده و سالم باشد. و یک رزو قبل از آنکه می خواهید بلوط بکارید آنها را درون آب بگذارید به مدت 24 ساعت بماند. سعی کنید از بذر بلوط همان منطقه برای کاشتن استفاده کنید.

2. رفتن به طبیعت یا محل کاشت بلوط:

پس از انتخاب بذر و آماده سازی آنها بهترین منطقه را برای کاشتن بلوط انتخاب کنید. سعی کنید جایی باشد که چندان رو به آفتاب نباشد. در مسیر انسان و حیوانات نباشد. ما برای کاشتن بلوط چنین منطقه ای را انتخاب کرده ایم. آن هم در یک روز زیبایی بارانی فصل پاییز، که در زیر تصویر آن را مشاهده می کنید.

3. انتخاب بهترین نقطه برای کاشت بلوط:

سعی کنید بهترین نقطه از منقطه مورد نظر را برای کاشت درختان بلوط انتخاب کنید. مثل کنار سنگ های بزرگ، یا کنار بوته درخت های خاردار و جایی که بتوانید برای آن حصار سنگی ایجاد کنید.

کاشتن بلوط کنار سنگ بزرگ از دو جهت اهمیت دارد. اول اینکه سنگ بخشی از محافظ آن می شود. و برای درخت در فصل گرما سایه ایجاد می کند. دوم اینکه سنگ های بزرگ رطوبت بالایی دارند. و بخصوص در قسمت زیر سنگ، که به درخت بلوط کمک می کند از سنگ آب و رطوبت لازم را دریافت کند. اگر جایی انتخاب کنید که بز یا گوسفندی نتواند به آن دسترسی پیدا کند بسیار عالیست. چرا که دیگر نیازی به محافظت هم ندارد.

4- ایجاد چاله برای کاشت بلوط:

یک چاله به عمق 40 الی 50 و قطره 50 الی 60 سانت ایجاد کنید. سپس چاله را با همان خاک خودش پر کنید. اگر عمق چاله 50 سانت بود تا 40 سانت با خاک پر کنید.

شاید بپرسید که اگر قرار هست دوباره چاله را پر کنیم چرا باید آن را ایجاد کنیم؟ در جواب بگوییم که هدف از این کار پر کردن چاله با خاک دست ریز و نرم برای حرکت سریع ریشه ها در خاک هست. و اینکه در فصل زمستان آب سریعتر به ریشه ها برسد.آن 10 سانت باقی مانده هم برای نگه داشتن کمی آب و خاک روی بذر بلوط هست.

5. نحوه کاشتن بذر بلوط:

مطابق تصویر زیر دو عدد بلوط درشت انتخاب کنید. و به پهلو بگذارد. سپس بر روی آنها 3 الی 4 سانت خاک بریزید یا به اندازه خود بلوط. اگر آب همراه دارید کمی آب به آن بدهید. اگر خاک خیس هست. نیازی به آب نیست. معمولا سعی کنید چند روز پس از باران یا یک روز بارانی برای کاشتن بلوط اقدام کنید. که خاک آب کافی داشته باشد.

5. ایجاد حصار سنگی و محافظت:

کاشت بلوط بدون ایجاد محافظ برای آن مثل همان درست کردن فرزند بدون در نظر گرفتن امکانات، تربیبت و آینده آن هست. بلوطی که محافظ نداشته باشد دیر یا زود طعمه دام و سایر حیوانات می شود. حتی حیواناتی مثل خرگوش و گراز هستند که علاقه شدیدی به خوردن آنها دارند. سپس دور چاله یک حصار سنگی نه چندان بلند در حدود 60 الی 80 سانت ایجاد کنید. تا از بلوط ها (پس از جوانه زدن) در مقابل خطراتی مثل دام و.. محافظت کند. سعی کنید ارتفاع حصار و محافظ دور چاله بلوط طوری باشد که سر گوسفند یا بز نتواند به شاخ و برگ درخت برسد. و اینکه به اندازه ای باز باشد که هم هوا در بعضی از ساعات روز خورشید به آن بتابد بخصوص در فصل زمستان و پاییز و هم در فصل تابستان برای درخت کوچک شما سایه درست کند.تصاویر زیر نمونه های از حصارهای سنگی هست که ما برای محافظ از درختان بلوط کاشته شده درست کرده ایم.

حصار سنگی به دلایل زیر بهترین نوع محافظ هست.

اول اینکه سنگ در طبیعت به راحتی یافت می شود. برای تامین آن نیازی به بودجه دولتی و نامه نگاری نیست!

دوم سنگ برای قرن ها در مقابل گرما و شرایط آب و هوایی مقاومت می کند!

سوم: سنگ کالای با ارزشی نیست که به سرقت برود!

سعی کنید برای سال اول ارتفاع محافظ و حصار سنگی چندان بلند نباشد. اگر زیاد بلند و تنگ باشد ممکن است که از رسیدن نور خورشید یا هوا به درخت جلوگیری کند و باعث کندی رشد آن شود. سعی کنید که حصار یا محافظ متناسب با اندازه درخت باشد. سالهای بعد متناسب با

حرکت و رشد درخت سنگ های بیشتری به آن اضافه کنید. سنگ هایی که در سال اول برای محافظت قرار می دهید. بزرگ باشند که برای سالهای بعد نیازی به خرابی و دوباره چیدن آنها نباشد. هر چقدر که قطر حصار بیشتر باشد هم برای محافظت و هم شرایط رشد درخت بهتر است.
تصویر زیر نمونه ای از یک درخت بلوط بعد از یک سال هست

6. بعد از کاشت بلوط چکار کنیم؟

مهمترین اقدام بعد از کاشت بلوط نگهداری از آن است. از آنجا که اکثر مناطق زاگرس دامداری رایج هست. سعی کنید با مردم و دامداران آن منطقه درباره محافظت از بلوط صحبت کنید. حتی آنها را به کاشت بلوط تشویق کنید.
چند ماهی یک بار به آنها سر بزنید اگر محافظ آنها خراب شده درستش کنید. در فصل بهار معمولا درخت کوچک بلوط توسط علف های درون چاله محاصره می شود علف ها را از بین ببرید تا بلوط نفس بکشد انرژی کافی به دست آورد.

درخت بلوط رشد خیلی کندی دارد سالها طول می کشد تا به یک متر برسد. پس زیاد نیازی به تغییر حصار و بلند کردن آن نیست. اگر بتوانید به آنها کمی کود حیوانی دهید به رشد سریع آنها کمک می کند.

خوب شما در این مقاله آموزشی با شرایط و نحوه کاشت بلوط و محافظت از آن آشنا شده اید. باز هم تکرار می کنم که روش آموزشی ما بهترین نیست. حتما دوستانی هستند در نقاط

مختلف ایران که تجربه بهتری دارند. که می توانید در قسمت کامنت ها با ما در میان بگذارید. تا مقاله کامل تری ارائه شود.

این آموزش با توجه به تجربه چندین ساله من تهیه شده. که نمونه درختان کاشته شده را می توان در مطلب درختان آی بلوط مشاهده کرد.

آیا برای کاشت بلوط نیاز به آب هست؟

خیر! بلوط به آب نیاز ندارد حتی در گرمترین نقاط نیز رشد می کند به شرط اینکه با خاک و شرایط آب و هوایی آن منطقه متناسب باشد.

بهترین نقطه جهت کاشت درخت بلوط؟

کنار سنگ بزرگ و منطقه ای که چندان رو به آفتاب داغ نباشد

برای محافظ از درخت بلوط در مقابل حیوانات چکار باید کرد؟

از محافظ و حصار سنگی استفاده کنید.

بهترین زمان برای کاشت بلوط

اگر به روش طبیعی و بوته ای بکارید بهترین موقع اول آذر ماه هست. البته به شرط اینکه قبل از کاشت بلوط بارندگی شکل گرفته باشد.
اما اگر می خواهید درون گلدان بکارید اول آذر درون گلدان بکارید سپس اول اسفند جوانه بلوط را به طبیعت منتقل کنید. روش گلدانی بلوط به آب نیاز دارد